

GARĒZERA SKAIDAS

3x3 ZIŅAS #2
2011. GADA 11. AUGUSTĀ

Trīsreiztrīs pasaulē

Mēs kādreiz aizmirstam, ka 3x3 ir plaša kustība starp latviešiem visā pasaulē. Šogad būs bijušas sešas 3x3 nometnes:

Kad?	Kur?	Kas vadīja?	Cik sanāca?
2. – 8. jan.	Melburnā, Austrālijā	Irene un Andris Ziedari	72
3. – 10. jūl.	Cesvainē, Latvijā	Ingus un Egija Krūmiņi	312
17. – 24. jūl.	Liepnā, Latvijā	Aloida un Viktors Jurčenko	292
24. – 31. jūl.	Straumēnos, Anglijā (angļu valodā)	Monika Hall, Ingrīda Dzeriņa, Ilze Kadeģe, Ināra Harrison, Jo Grīnberga, Rita Harrison	Vēl nezinam
7. – 14. aug.	Garežerā, Mičiganā	Maija Zaeska	160+
14. – 21. aug	Katskiļos, Ņujorkā	Helēna Vīksniņa	Vēl nezinam

Madonas novadā Cesvainē notika 3x3 kas izcēlās ar to, ka tā ir pirmā 3x3 Latvijā, kuru rīkoja jaunā paaudze – Ingus ar 3x3 uzaudzis, Egija 3x3 iemilējusi caur Ingu. Kā motīvs bija izvēlētas rindas no t.dz. *Tēvu tēvi laipas meta, bērnu bērni laipotāji*. Dalībnieki uzzināja, ka tās *laipas* ir ne tikai ģimenes atbalsts, bet arī latviešu garīgais mantojums, valoda, tautasdziesmu spēks, cīņa par politisko neatkarību, un latvieša saikne ar dabu. 40 dažādas ieviržu nodarbības notika Cesvaines vidusskolas jaunajās, modernajās telpās un divi koncerti Cesvaines pilī.

Alūksnes novadā Liepnā sanāca latvieši no 9 valstīm ar vienojošu tēmu par darba tikumu. Dalībniekiem bija izvēle no 33 ievirzēm - rokdarbu, mūzikas, teātra, kustības, animācijas, runājamām un domājamām ievirzēm. Noslēguma vakarā uguns skulptūru veidošanas ievirze pārsteidza visus aizdedzinot no koka un siena veidotās figūras Liepnas plavā. Šinī 3x3 piedalījās Ilze Ceiča no Īrijas, lai iepazītos ar 3x3 norisi un kopā ar pieredzējušiem darbiniekiem plānotu pirmo 3x3 Īrijā. Kultūras ministre Sarmīte Ēlerte arī apmeklēja Liepnas 3x3, lai labāk iepazītos ar tā norisi.

Līga Ruperte (sarkanā) ar Liepnas skolas direktori, Liepnas nometnes vadītāju Aloidu Jurčenko, Latvijas 3x3 padomes priekšsēdi Inesi Krūmiņu un Latvijas Kultūras ministri Sarmīti Ēlerti

Saruna ar Paulu Raudsepu

Jautājumus uzdevis
Juris Jauntirāns

1. Kas ir Pauls Raudseps?

*Žurnālists,
bostonietis,
rīdzinieks*

2. Vai Tu esi igaunis kā tavs uzvārds norāda?

Es esmu piektā paaudzē Ainažu draudzē pie latviešiem.

3. Vai Tu būsi kandidāts 11. Saeimai?
NĒ! Nekad!

4. Kāpēc?

Latvijai ir daudz vairāk vajadzīgi labi žurnālisti nekā slikti Saeimas deputāti.

5. Kurš ir labāks, politologs vai politiķis?

Labs politiķis ir nepārprotami labāks par sliktu politologu.

6. Vai Tavi pareģojumi 100% piepildās?

Parasti nē, bet svarīgos jautājumos jā. Kā piemēram, es jau 2007. un 2008. gadā rakstīju par Kalviša valdības krišanu un tas piepildījās.

7. Kas būtu tavs ideālais darbs?

*Es daru to, kas man patīk. Mūsu žurnāls **ir** varētu būt lielāks, plašāks un bagātāks, bet es daru to, kas man briesmīgi patīk.*

8. Ja Tu varētu pasauli nokrāsot, kādā krāsā tā būtu?

Man ļoti patīk tumši zilā krāsa, kuŗu var redzēt fotogrāfijas no pasaules telpas.

9. Kāda latviešu mūzika tev patīk?

Ļoti patīk Andris Nelsons (diriģents), kultūras grupas Skandinieki un Iļģi, rok grupas Prāta Vētra un Astro'n'out.

10. Kas tev patīk ārpus latviešu mūzikas?

Bob Dilans (Dylan), Bēthovena pēdējie stīgu kvarteti, The National rok grupa. Tā patīk arī maniem bērniem.

11. Kuŗi dziedātāji tev patīk?

Elīna Garanča, atkal Bob Dilans, kuŗš arī ļoti patīk maniem bērniem. Tas mums ir kopīgs.

12. Raimonds Pauls – mūziķis vai politiķis?

Politīķis, neapšaubāmi (You can take it to the bank)

13. Kur Tu dzīvosi pēc karjēras noslēguma?

Tikai Latvijā un Baltijas jūras krastmalā.

Par Paulu

Pauls dzimis Kolumbusā Ohaijo, audzis Bostonā.

Ieguvis grādu "Russian and Soviet Studies" Harvardā. 1990. g. iestājies Tautas Frontē, Rīgā un 1991. g. bijis viens no avīzes *Dienas* dibinātājiem, līdz 2009. gadam darbojies kā redaktors. 2010. g. dibinājis **ir** žurnālu un darbojās tanī kā komentētājs.

Polītikas ievirze

Gadskārtējo polītikas ievirzi vada Pauls Raudseps un ilggadīgais enkurs Jānis Peniķis. Otro gadu pēc kārtas, šī ievirze nodarbojas ar Saeimas vēlēšanām. Šoreiz 11. Saeimas. Lai labāk izprastu Latvijas iekšēju

polītisko situāciju, ievirzes dalībnieki vienojās pārrunāt sekojošos tēmas:

- Polītiskās partijas
- Korupciju
- Galvenos politiskos spēkus
- Oligarhus
- Vēlēšanas un referendumus
- Vēl viena partija? (Zatlera)
- Piedalīšanos vēlēšanās
- Mēdijus—avīzes, utt.
- Saeimas kārtības rulli
- Latvijas satversmi
- Krieviski runājošos jauniešus
- Izglītību un tās politiku

Jau pirmajā dienā pārrunas bija spraigas un informējošas.

Mēs centīsimies jums sagādāt skaidrāku informāciju par **ir** abonēšanu. Pagaidām varam tikai uzdot Interneta saiti:
www.ir.lv

Sveikbūšan!**Folkloras ievirzi un vakaru vada zāļu sieva Līga Reitere**

Kā lai apraksta Līgu Reiteri? Viņa pati saka "es i", gramatiski pareizi ventiņu izloksnē. Un tā arī ir. Viņa ir ventiņš, zāļu sieva, stāstniece, izglītotāja. Viņa ir tieša, iemiesodama sava novada valodu, kultūru, domāšanu. Dažas stundas pēc nolaišanās Amerikā, viņa jau staigājusi basām kājām

pa Garezera rasu, klejojusi pa mežiem un tikai vēlāk uzzinājusi, ka jāuzmanās no trejlapes indīgās efejas te Trejupēs.

Līga Reitere atnesusi bagātīgu pūru ar zināšanām, ar ko dalās savā ievirzē, vakara programmā, nīkšanas laikā un jebkurā sarunā. Sen nav dzirdētas tādas smieklu šalkas kādas "lekcijas" laikā kā folkloras vakarā. Viņa pielieto labākās aktīvās mācīšanas paņēmienus, kas tagad modē Amerikas skolās un augstskolās. Iesaistot mūs dzīvā vēstures stundā par glītrakstīšanu, pašiem piedaloties, juzdamies kā senu laiku skolēni, daudz ko iemācījāmies par vēsturi. Līgai taisnība – viņa neminēja ne vienu vēsturisku datumu vai specifisku personu, bet ar visu to mēs iemācījāmies par dzīvi un izglītību 19.g.s. beigās.

Pagājušajā piektdienā Pilsētas svētkos Līgas Reiteres darbu ir pratusi novērtēt Ventspils pilsētas dome, piešķirot viņai Ventspils balvu par nesavtīgu ieguldījumu ventiņu valodas un tādīciju saglabāšanā un popularizēšanā. Līga dzimusi laukos netālu no

Ventspils, kur ģimenē runāta tāmnieku dialekta ventiņu izloksne. Jau 12 gadu vecumā viņa sākusī krāt un pierakstīt ventiņu mēli, jo dzirdējusi, ka tā izmirst. Pagājušā gadā iznākusi viņas grāmatiņa Īs ventiņu gramatik un vārdnic jeb blinks ventinmēle. (Grāmatu var iegādāties Saulgriežos par \$6.) Līga ar mums runā daļēji ventiņu mēlē, bet lieto arī literāro valodu (letīņu mēli) lai mēs labāk saprastu.

Līga ir zāļu sieva, kas pazīst vismaz 500 augus Latvijā un dzīvi interesējas par nepazīstamiem augiem te Amerikā, piemēram ar lielu apbrīnu izpētot "milkweed" pāksti. Viņa uzaugusi pirts kultūrā un ir arī pirtniece, kas piekopj dziedniecisko pērienu, kas sastāv no iesildīšanas, iepēriena, masāžas, atpūtas, lielā pēriena, un krustotā vārdotā pēriena un ilgst divarpus stundu. Viņa daļu no šī pēriena demonstrēja ievirzē un vakara programmā rādīja izvilikumus no video demonstrācijas.

Līga arī ir stāstniece – jā, viņai pašai tiešām patīk runāt, bet viņa prot saistoši stāstīt, smidzināt, izglītojot mūs visus. Viņa strādā Amatu mājā jeb

Ziemeļkurzemes Amatniecības konsultāciju centrā, daļa no Ventspils muzeja, kas atrodas 2007. gadā restaurētā 18.g.s. Kurzemes hercogistes skolas ēkā. Viņa tur ir muzeja pedagoģe, kas izglīto muzeja apmeklētājus, vada nodarbības un ekskursijas, rīko amatnieku demonstrācijas,

Aspazijas ietekme literatūrā un Latvijas brīvības veidošanā

Astrīda Stahnke, pazīstama kā Aspazijas pētniece, gatavojas izdot jaunu grāmatu par Aspaziju, un ir veidojusi 3x3 literatūras ievirzi ap Aspaziju un viņas ietekmi latviešu literatūrā un politikā. Aspazija bija populāra kā romantiķe, dzejniece, sieviešu tiesību aizstāve. Viņa tāda arī bijusi, bet tas apraksts vienkāršo viņas 56 gadu rakstnieces darbu. Viņas pirmais dzejolītis parādījies *Dienas Lapā* 1887. gadā, kur viņa aicinājusi jauniešus strādāt Latvijai. 1893. gadā viņa pārcēlusies uz Rīgu un

strādājusi Rīgas Latviešu biedrībā, kas viņai prasīja uzrakstīt kautko uz biedrības 25 gadu jubileju. Viņa uzrakstīja īsu ludziņu ar nosaukumu „Prologs.” Prologs kam? Varētu teikt Latvijas brīvībai. Latviešu biedrības veidoja Latvijas neatkarības domu, to nesa tautā, un Aspazija deva tai vārdus:

Tu, Latvija, garīgas mantas krāj.
Steidz strādāt ar prātu možu,
Tad nemirstība tev pretim māj
Un gaida ar vainagu košu.
Kad tautas un cilvēki tiesāti tiks,
Kad kāvi celsies un karos,
Un kalni kad sadrups un jūras
sīks,
Tavs vārds tad zvaigznēs tur
staros.

Pirmā Aspazijas luga, ko uzveda Rīgā bija „Vaidelotis,” kas ieguva lielu tautas atzinību, bet „Zaudētās tiesības,” kas atspoguļoja viņas smago laiku Jelgavā un apskatīja sieviešu grūtības iegūt izglītību un

darbu, vairs nebija populāra izrāde. „Zaudētās tiesības” (1894), „Neaizsniegts mērķis” (1895) un „Zeltīte” ir trīs Aspazijas lugas reālisma stilā. Reālisms kļuva populārs Eiropā ap šo laiku ar tādiem autoriem kā Ibsenu un Čekovu. Aspazija bija vienīgā sieviete tanī laikā, kas rakstīja par tik akūtiem sabiedriskiem tematiem. Viņa arī palīdzēja veidot brīvības ideju. „Aspazija bija zināms Latvijas simbols,” Astrīda saka.

Kaut ievirze maza, diskusijas ir spraigas un dziļas.

Mūzikas ievirze

Pauls Berkolds ir klasisks mūziķis, kas ilgus gadus uzstājies ar savu baratona balsi operās, mūzikālos un solo koncertos. Viņš atgriezās skolā un ieguva doktora grādu Dienvidkalifornijas universitātē (USC) un tagad vada vokālo katedru Kalifornijas Mūzikas un Mākslas Institūtā (California Institute of the Arts). Viņš ir arī priekšsēdis Rietumkrasta dziesmu svētku padomei, kur viņam patīk darboties ar mūziķiem un tautas deju vadītā-

jiem, uzturot dziesmu svētku garu arī rietumu krastā. Pēdējos Ventūras dziesmu svētkos bija 200 koristu un 1400 skatītāju.

3x3 ir daudz apskatījusi latviešu folkloras mūziku, un tāpēc Pauls tika aicināts apskatīt vairāk klasisko latviešu mūziku. Nedēļas laikā viņš būs apskatījis sekojošās tēmas:

1. Latviešu klasika, ne tikai no veciem laikiem, kur Jāzeps Vītols bija stūrakmens, bet arī sekojot tiem kas izbrauca, kā piemēram Mediņš un tiem kas palika Latvijā, kā Lūcija Garūta un Jānis Ivanovs.
2. Mūsdienu komponisti - ārpus Latvijas tādi kā Tālivaldis Keniņš un Arnolds Šturms un Latvijā Pēteris Plakidis, Pēteris Vasks un tādi jaunāki kā Ēriks Ešenvalds.
3. Latviešu opera

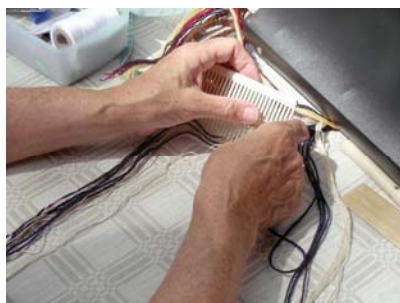

4. Tautas dziesmu apdares un kā tās vijās cauri visai latviešu mūzikai, ieskaitot rok mūzikai
5. Latviešu atskaņotāju mākslinieki pasaules skatuvē, tas ir diriģenti, dziedātāji, instrumentu spēlētāji.

Kāds pie vakariņu galda prasīja Paulam kas viņa mīļākā opera, viņš atbildēja, ka laikam būs tās ABC operas—Aīda, Laboēma un Karmena (tur jālieto angļu “Carmen”), kaut arī patīkot Zigmāra Liepiņa opera Parīzes Dievmātes katedrālā.

Rokdarbi

Rokdarbus ilgus gadus vada Zinta Enzeliņa, dodot iespēju dalībniekiem strādāt pie dažādiem projektiem, un padomu kam tas ir vajadzīgs. Dažas strādā pie baltiem darbiem, cita jau vairākus gadus šuj tautas tērpa kreklu, cita pāršuj brunčus un ņieburu lai derētu, vēl cita ada zeķītes.

Ja nav pašam paņemts līdz projekts, Zinta šogad māca aust prievītes.

Sēžot, kopīgi strādājot rokdarbus, ir laiks arī pārrunām, kā vecos laikos vakarējot. Tā šinī ievirzē pārrunā visu ko runā citās ievirzēs: politiku, folkloru, literātūru, valodu, ģimenes sadzīvi.

Latviskā virtuve

Redakcijas telpā bieži labi smaržo, jo blakus virtuvē gatavo visādus labumus. Pirmajā dienā dalībnieki izgatavoja gurķu zupu un iesālīja mazašālītus gurķus,

otrdien sēja Jāņu sieru, trešdien gatavoja medus torti.

Vīņi paredz vēl cept saldskābo maizi, gatavot zirņu pikas, ūdenskliņģerus, rupjmaizes zupu un kartojumumu. Mazajā virtuvītē saspiežas ducis dalībnieku un Elgas Pones vadībā ne tikai iemācās gatavot labus latviskus ēdienus, bet arī pārrunā dzīvi, valodu, latvisku dzīvi arpus Latvijas.

Rotkalšana

Rotkalšana turpina būt populāra nodarbība 3x3 nometnē, kur topošos rotkaļus apmāca Lilita Spure, Andris Rūtiņš ar palīdzību Zintu Rūtiņu.

Rotkaļu darbnīca pa gadiem izveidojusies plaša, ar gumijas grīdām, lai kājas mazāk sāpētu un dažādiem darba rīkiem katrā telpā un nostūrī.

Podniecība

Un ko jūs te dariet? „Mēs mīcamies pa māliem.” Acīmredzot daudzus pievelk šī primitīvā vajadzība mīcīties pa māliem un ar Gundegas Peniķes palīdzību veidojas mākslas darbi, vai vismaz interesanti veidojumi. Dzirdēta arī lamāšanās, kad kaut kāds veidojums sakritis un neizdēvies. Daži jau nāk gadiem un uzlabo savas spējas, citi tikai pirmo reizi sāk mīcīties. Redzēsim kas nedēļas beigās būs katram sanācis.

Stikla apdare

Šogad stiklu apdari atkal māca Rožkalni, bet Laurā vietā ieradusies meita Laima, kas ar māti Zani

apmāca 3x3 dalībniekus dažādās stikla teknikās. Daži veido vitrāžas (stained glass), citi putna

barojamos vai citus dārza priekšmetus, un vēl citi darbojās ar kausējamiem stikliem, galvenokārt veidojot rotas.

Kokgriešana

Ieva Johnson vada kokgriešanu, bet apgalvo, ka gudrākais gājiens bija piesaistīt ilggadīgo koka meistarū Marģeru Cauni kā palīgu. Viņš vismaz 10 gadus vadīja kokgriešanas darbnīcu 3x3 un

izmācīja nākamos meistarū – Uģi Lāmu, kas pēc Marģera vadīja kokgriešanu, un Ievu. Kokgriezēji darbojas divās maiņās un veido dažādus priekšmetus – Ziemassvētku eglītes dekorācijas, paplātes, dzīvnieciņus, u.c. Viens gatavo sev jaunas vella bungas. Cita piedalās katru gadu

un iemācās jaunu tehniku – virpošanu, grebšanu, zāģēšanu... šogad uzņēmusies gatavot pūra lādi. Vai zini, ka pūra lādi izgatavo slēgtu un tad nozāģē virsu vākam, lai vāks derētu kā uzliets?

un iemācās jaunu tehniku – virpošanu, grebšanu, zāģēšanu... šogad uzņēmusies gatavot pūra lādi. Vai zini, ka pūra lādi izgatavo slēgtu un tad nozāģē virsu vākam, lai vāks derētu kā uzliets?

Mazlācīši

**1/2 x 1/2 domas par
jautājumu Kas ir
koks?**

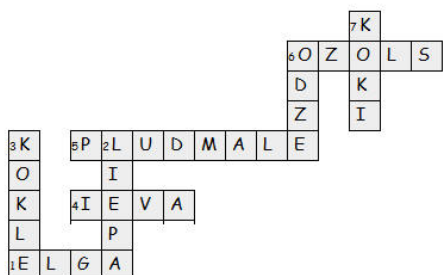
Koks ir dzīvība
Koks ir nauda
Koks ir darbs
Koks ir miza
Koks ir rotas
Koks ir raksti
Koks ir ēka
Koks ir brīnums

Atrodi 3x3 grupu
nosaukumus:

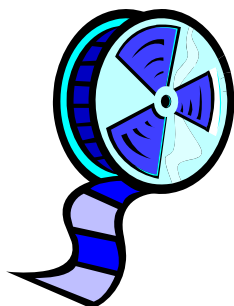
- OZOLI
- IEVAS
- VĪTOLI
- LIEPAS
- BĒRZI
- PRIEDES
- ĀBELES
- EGLES
- KĻAVAS
- OŠI

Garezera krustvārdu mīklas atrisinājums

Garezera vārdu meklēšana

Filma no izrādes Rīgā Tango Lugāno

Baņutas Rubesas luga ar Daces Aperānes mūziku,
fantāzijas stāsts par Raini un Aspaziju

Būs paukšķēta kukurūza, konfektes čaukštīgos papīriņos

Vēl par 3x3 dalībnieku vārdiem

Meitenēm:

- Atvainojamies Anitām, tās mums arī ir 4
- Ieradās vēl viena Līga, tā tad tās ir vairākumā

Dzirdēts...

Kad politikas ievirzē beidzās politika un mūžīgā partiju dibinatāja Aināra Šlesera izvērtēšana, gala punktu pielika Fifi (mazias baltais kakapoo) skaļi sakot "WOW."

Vai zināji?

Kas ir zelta ābolēni dziesmā "Maģa, maģa ābelēna"?
Apelsīni. Kurzemes dziesma, kur jūrnieki pārveda no tālām zemēm apelsīnus, un tie bijuši tik dārgi, ka pa vienu varēja nopirkt zirgu.

Andrim Rūtiņam dzimšanas diena

Nakts dejošana

Kopētājs pieejams Saulgriežu birojā aiz Garežera vidusskolas biroja.

3x3 dalībniekiem ir pieejami **2 datori** Saulgriežos, **8 datori** mēdiju istaba Kronvalda zālē, **un Internets** pieejams no pašu datoriem Saulgriežu un Kronvaldu zāles apkārtnē bez vada (wireless).

Garežera bibliotēka ir pieejama Kronvalda zāles lejas stāvā blakus kamīna telpai. 3x3 laikā tur neviens nedežūrēs, bet telpa nav aizslēgta. Ja vēlaties kādu grāmatu izrakstīt no bibliotēkas, tad sekojiet instrukcijām pie sienas. Daļa no liekām grāmatām ir izlikta pārdojamo grāmatu plauktos. Lūdzu sazināties ar Mairu Bundžu, ja vēlaties kādu nopirkt.

Vizmas Kaljiņas dzimšanas diena

GAREŽERA
SKAIDAS

Redaktore: Maira Bundža
Foto: Maira Bundža, Sams Knochs,
Māra Lazda, Dzidra Tropa.
Galvas zīmējums: Amanda Jatniece
Pateicība Elgai Ponei par labojumiem